

ΕΙΡΗΝΗ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

«Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΚΡΥΒΕΤΑΙ ΣΤΑ ΑΣΗΜΑΝΤΑ»

Με αφορμή το άνοιγμα της νέας Εθνικής Πινακοθήκης, όπου φιλοξενούνται πλέον και δικά της έργα, η διεθνούς φήμης ζωγράφος μιλά για την εξέλιξη της Τέχνης στην Ελλάδα.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗ ΦΟΙΒΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ

Μαθήτριά του Λεονάρντο Κρεμονίни, η Ειρήνη Ηλιοπούλου έχει αφομοιώσει στην τέχνη της την αφήγηση και την ποιητικότητα σε χώρους με έντονη θεατρικότητα, ενώ τα τελευταία χρόνια τη ζωγραφική της χαρακτηρίζει μια νοσταλγική επιστροφή στη φύση. Τα έργα της συγκαταλέγονται πλέον στη μόνιμη έκθεση της νέας Εθνικής Πινακοθήκης.

GAIA: Τι σηματοδοτεί για τους καλλιτέχνες της γενιάς σας η νέα Εθνική Πινακοθήκη της Αθήνας;

ΕΙΡΗΝΗ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ: Προσωπικά, ένιωσα μεγάλη χαρά και ανακούφιση! Με την Πινακοθήκη μεγαλώσαμε, για μεγάλα διαστήματα όμως τη στερηθήκαμε πολύ. Ανυπομονώ να ξαναδώ μεγάλες, λαμπρές εκθέσεις και το νέο κτίριο πλημμυρισμένο από κόσμο όπως παλιά, μια μεγάλη γιορτή ονειρεύομαι, για να μπουν τα πράγματα στη θέση τους. Για τους καλλιτέχνες τα μουσεία είναι κάτι αντίστοιχο με τις εκκλησίες, είναι χώροι λατρευτικοί. Μόνο που εκεί προσευχόμαστε στους «αγίους της Τέχνης»,

τους μεγάλους ζωγράφους που μας έμαθαν να ονειρευόμαστε και να χτίζουμε την εικαστική γλώσσα μας. Μου έχει συμβεί να κάνω τον σταυρό μου ασυναίσθητα μπροστά σε έναν Τισανό στο Λούβρο. Στην Πινακοθήκη πάντως δεν συνομιλούμε μόνο με το παρελθόν, αλλά και με το παρόν, τους συγχρόνους μας και τους συναδέλφους μας. Μαθαίνουμε από αυτούς και εκείνοι από εμάς σε έναν χώρο όπου όλοι μιλάμε την ίδια γλώσσα - και είναι χαρά και πλούτος αυτή η συντροφικότητα.

G: Πόσο σημαντικό είναι για έναν καλλιτέχνη να βρει χώρο σε έναν τόσο σημαντικό θεσμό όπως η Πινακοθήκη;

ΕΙΡ. ΗΛ.: Είναι μεγάλη τιμή, μεγάλη χαρά και συγκίνηση να βρίσκεσαι κάτω από την ίδια στέγη, μόνιμα, με τους μεγάλους Έλληνες ζωγράφους και να αποτελεις μέρος της ιστορικής εξέλιξης. Είναι μεγάλη δικαίωση να ξέρεις πως κάτι, έστω ελάχιστο, πρόσφερε κι εσύ στον τόπο σου.

Γ.: Με τι κριτήρια επιλέχθηκαν τα έργα τέχνης - τόσο τα δικά σας όσο και των συναδέλφων σας;

ΕΙΡ. ΗΛ.: Υποθέτω ότι οι ιστορικοί της Τέχνης και οι επιμελητές της Πινακοθήκης επέλεξαν δείγματα σύγχρονων καλλιτεχνών από όλες τις τάσεις ώστε να καταστήσουν εφικτό έναν διά-

λογο ανάμεσά τους ορατό στο κοινό. Υποθέτω επίσης ότι ένα κριτήριο θα πρέπει να είναι η διαδρομή του καλλιτέχνη, η πορεία του και η αντοχή του στον χρόνο και η προσφορά του στην Τέχνη.

Γ.: Πώς βλέπετε την πολιτιστική πορεία στην Ελλάδα;

ΕΙΡ. ΗΛ.: Η λειτουργία τριών νέων μουσείων, των Γουλανδρή, ΕΜΣΤ και Νέας Πινακοθήκης, κάλυψε ένα μεγάλο μέρος του κενού που μας δημιουργούσε η έλλειψη της κλασικής εικαστικής ζωής. Μόνο αισιοδοξία νιώθω γι' αυτό. Τα βασικά πλέον τα έχουμε. Στη Θεσσαλονίκη έχουμε επίσης το MOMus, που είναι η συνένω-

ση πέντε μουσείων, ένας πολύ δυναμικός πυρήνας στον χώρο της Τέχνης, στην Ανδρο το Μουσείο Γουλανδρή, στη Σπάρτη και στην Κέρκυρα τις πινακοθήκες που ανήκουν στην Εθνική, στο Ναύπλιο, στο Ηράκλειο, στα Χανιά, στη Ρόδο, στη Φλώρινα, στο Αγρίνιο, τη Δημοτική Πινακοθήκη Καλαμάτας και, τέλος, στη Λάρισα την Πινακοθήκη Κατοίγγρα - όλα αυτά αποτελούν βασικές εστίες Τέχνης που δείχνουν μια δυναμική πορεία που εξελίσσεται ανοδικά.

Γ.: Η τέχνη είναι τροφή για την ψυχή και το πνεύμα ή απλώς πολυτέλεια;

ΕΙΡ. ΗΛ.: Οι καλλιτέχνες αφουγκράζονται τις υπόκωφες ανησυχίες της κοινωνίας και τις οπτικοποιούν. Ασυνείδητα η Τέχνη αποκαλύπτει τις γενικότερες αντιλήψεις της εποχής. Μιλά κατευθείαν στην ψυχή του ανθρώπου, δηλαδή στο ασυνείδητο κομμάτι του, επειδή είναι και η ίδια προϊόν της ψυχής. Ο καλλιτέχνης - που έχει φόβους, αδυναμίες, άγχη, ανασφάλειες, όπως όλος ο κόσμος - δουλεύοντας τα ξορκίζει και ισορροπεί. Αν το έργο έχει δύναμη, μπορεί την ενέργεια που απέκτησε από το καλλιτέχνη να την προσφέρει στον θεατή και να επικοινωνήσει μαζί του λυτρωτικά. Η ζωή μας με την Τέχνη γίνεται καλύτερη. Στην πανδημία στηριχτήκαμε πάνω της για να τα βγάλουμε πέρα. Αναρωτιέμαι πώς θα είχαμε αντέξει ψυχολογικά αν δεν μπορούσαμε να διαβάσουμε ένα βιβλίο, να δούμε μια ταινία ή μια θεατρική παράσταση διαδικτυακά, να ακούσουμε μουσική.

Γ.: Μπορεί η Τέχνη να αλλάξει τον κόσμο;

ΕΙΡ. ΗΛ.: Ίσως να μην μπορεί να αλλάξει τον κόσμο, αλλά μπορεί να αλλάξει τον άνθρωπο μιλώντας στην ψυχή του και προσφέροντάς του μια άλλη οπτική θέασης του κόσμου, νέες διαδρομές και νέες προοπτικές επικοινωνίας. Οι άνθρωποι που είναι εξοικειωμένοι με την Τέχνη ανακαλύπτουν πιο εύκολα την ομορφιά, την ομορφιά στη φύση και τον διπλανό τους, και την ξετρυπώνουν εκεί όπου κρύβεται, στα ταπεινά και ασήμαντα ♦